

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/102/2025
Identifikačné číslo spisu:	6119413385
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119413385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. C. R., narodenej XX. U. XXXX, Š.R., D. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Bratislava, Žilinská 14, IČO: 47 232 757, proti žalovanému G. F., narodenému XX. L. XXXX, X. XXX, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Volek s.r.o., Trnava, Ulica Spartakovská 6457/1, IČO: 56 538 731, o zaplatenie 20.192,76 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8C/25/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. mája 2024 sp. zn. 21Co/25/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. mája 2024 sp. zn. 21Co/25/2023
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Galanta z 28. októbra 2024 č.k. 8C/25/2020-375 a z 15. mája 2025 č. k. 8C/25/2020-440 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Galanta z 11. mája 2022 č. k. 8C/25/2020-311 (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd), ktorým uložil žalovanému povinnosť „...zaplatiť žalobkyni istinu 20.192,76 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.327,76 eur od 7. októbra 2017 do zaplatenia, zo sumy 10.000,- eur od 7. októbra 2017 do zaplatenia, zo sumy 8.865,- eur od 7. októbra 2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobkyni voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie“ (výrok I.); žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“; výrok II.).

1.1. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 3 ods. 1, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2, § 122 ods. 2, § 451 ods. 1 a 2, § 454, § 456, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho

zákonníka, a tiež s poukazom aj na procesné ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP. Po skutkovej stránke uviedol, že sporové strany žili v „partnerskom spolužití“ od roku 1995 do roku 2019. Od roku 1995 do roku 2004 bývali v Bratislave v byte žalobkyne, následne v rokoch 2004 až 2006 bývali striedavo v Bratislave a vo Váhovciach u matky žalovaného, od roku 2007 bývali až do prerušenia spolužitia v zrekonštruovanom dome vo X.. Z ich spolužitia pochádzajú dve maloleté deti vo veku 13 a 16 rokov. Žalobkyňa v priebehu spolužitia poskytla žalovanému finančné prostriedky a to dňa 8. apríla 2005 sumu 40 000 Sk (1.327,76 eura) titulom pôžičky, ktorá bola vybraná v hotovosti žalovanému a v ten istý deň žalovaný tieto peniaze odovzdal do rúk predávajúcim, a zároveň bola uzavretá zmluva o budúcej zmluve na kúpu nehnuteľnosti v katastri obce X. (zapísaná na LV č. XXXX). Hoci budúca kúpna zmluva mala byť uzatvorená do 01. mája 2005 k jej reálnemu uzatvoreniu došlo až 9. marca 2006, na základe notárskej zápisnice U.. N., sp. zn. N 22/2006, NZ 9042/2006. Výber hotovosti bol učinенý v Tatra Banke, a.s. vo výške 45 000 Sk. Dňa 19. septembra 2016 poskytla žalobkyňa žalovanému ďalšiu sumu 10 000 eur s tým, že na základe vzájomnej dohody táto suma bude vyplatená z účtu žalobkyne priamo na účet predávajúceho. Podkladom pre vyplatenie peňazí bola Notárska zápisnica spísaná L.. U., sp. zn. N187/2016, NZ 32636/2016. Finančné prostriedky vo výške 10.000 eur boli predávajúcim poukázané z účtu vedeného v D. V. F., R..s., číslo F. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Dňa 24. novembra 2016 poskytla žalobkyňa žalovanému finančné prostriedky vo výške 8 865 eur s tým, že na základe vzájomnej dohody so žalovaným tieto finančné prostriedky boli poukázané z účtu žalobkyne priamo na účet predávajúceho vedený v Rakúskej banke - V. P., číslo účtu R. XX XXXX XXXX XXXX XXXX. Podkladom pre vyplatenie peňazí bola notárska zápisnica L.. M. M., sp. zn. N 598/2016, NZ 46244/2016. Na základe poskytnutých finančných prostriedkov žalovaný realizoval nákup nehnuteľností do svojho vlastníctva. Listami z 5. októbra 2017 a 12. marca 2018 žalobkyňa vyzvala žalovaného na zaplatenie súm 1.327,76 eura, 10 000 eur, 8 865 eur titulom poskytnutých pôžičiek, avšak bezúspešne. Medzitým dňa 10. júla 2017 sporové strany ako predávajúci uzavreli kúpnu zmluvu s kupujúcou K. F. s predmetom nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie E., za kúpnu cenu vo výške 240 000 eur. V zmluve bolo uvedené, že prvú časť dohodnutej kúpnej ceny vo výške 12 000 eur zaplatila kupujúca predávajúcim v deň podpisu kúpnej zmluvy, druhú časť kúpnej ceny vo výške 95 535,96 eura kupujúca zaplatila na úhradu dlhov predávajúcich, tretiu časť dohodnutej kúpnej ceny vo výške 132 464,04 eura zaplatila kupujúca predávajúcim na účet C. R. vedenej v Slovenskej sporiteľni, a.s.

1.2. Medzi stranami bolo sporné, či došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke alebo ide o bezdôvodné obohatenie, či došlo k premŕčaniu nárokov z bezdôvodného obohatenia, či finančné prostriedky, ktoré poskytla žalobkyňa tretej osobe za žalovaného, sú spoločnými finančnými prostriedkami vzniknutými za spoločného hospodárenia. Nároky žalobkyne posudzoval súd prvej inštancie podľa ustanovení § 454 Občianskeho zákonníka vzhľadom na to, že žalovaný mal plniť na základe zmlúv predávajúcim, pričom plnenie vykonal tretej osobe. Pre určenie pasívnej legitímácie bolo rozhodujúce to, či prijatím plnenia veriteľom dlh zanikol. Iba zánik dlhu má totiž za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane dlžníka. V prejednávanej veci bolo preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že z účtu žalobkyne boli vybraté finančné prostriedky, ktoré boli odovzdané žalovanému, ktorý ich v ten istý deň odovzdal predávajúcemu ako kúpnu cenu nehnuteľností. Taktiež bolo preukázané, že z účtu žalobkyne bola vyplácaná tretia osoba, ako kúpna cena za nehnuteľnosti. Plnením žalobkyne dlh žalovaného zanikol, žalovaný sa bezdôvodne obohatil, nakoľko za neho plnila žalobkyňa, hoci mal plniť sám. Bolo preukázané, že zo spolužitia strán, ktoré trvalo od roku 1995 do roku 2019, pochádzajú dve maloleté deti, partneri žili v spoločnej domácnosti a podieľali sa na uspokojovaní potrieb. Partnerské spolužitie muža a ženy (konkubinát) je faktický stav, ktorý na rozdiel od manželstva nie je výslovne právne upravený. Platné právo pamätá, či už na právnu ochranu jedného z manželov, ako i manželstva ako takého. Právo nepozná legálnu definíciu pojmu druh a družka. Oba pojmy je možné vymedziť ako muža a ženu, ktorí neuzavreli manželstvo, vytvárajú však životné spoločenstvo najmä tým, že spolu žijú, spoločne sa starajú o uspokojovanie spoločných potrieb a výdavkov, spoločne alebo na základe vzájomne dohodnutého kritéria uhrádzajú spoločné náklady, spolu sa starajú o deti. Medzi nimi však nevzniká majetkové spoločenstvo, pričom každý z partnerov nadobúda veci a iné majetkové hodnoty do svojho vlastníctva. Nepochybne peniaze na účte, ktorého je vlastníkom žalobca, sú vo vlastníctve žalobcu. Zo spoločného hospodárenia a vedenia spoločnej domácnosti nemožno odvodzovať, že peniaze

na účte sú spoločnými peniazmi. Odvolávajúc sa na Veľký komentár k Občianskemu zákonníku 2. zväzok od autora Imrich Fekete prvoinštančný súd uzatváral, že podľa súdnej praxe platí, že ak jedna osoba žijúca v partnerskom pomere s inou osobou investuje do majetku inej osoby z dôvodu spoločného spolužitia, po zániku spolužitia, má investujúci druh právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 684/2017 moment rozchodu sa považuje ako odpadnutie právneho dôvodu investície a tiež ako počiatok behu premĺčacej doby (v uznesení sa tiež uvádza, že zmyslom investície je nielen číre ekonomické zveľadenie majetku, ale aj upevnenie partnerského vzťahu do budúcnosti). V danom prípade nedošlo k premĺčaniu nároku žalobkyne, nakoľko k prerušeniu spolužitia došlo v máji 2019 a žaloba bola podaná na súd 29. októbra 2019, čo bolo v dvojročnej subjektívnej lehote, v ktorej si žalobkyňa uplatnila svoj nárok.

1.3. Pokiaľ ide o námietky žalovaného, že nemal svoj vlastný účet súd prvej inštancie poukázal na jeho tvrdenia v odpore a tiež aj na čestné prehlásenia zo dňa 10. júla 2017, že mal účet v H. V., a.s., č. účtu F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pričom žalobkyňa mu mala na tento účet zaslať 40 000 eur. Z tohto vyplýva, že obe strany mali vlastný účet. Majiteľom účtu je klient, ktorý s bankou uzavrel zmluvu o účte. Finančné prostriedky na účte sú vlastníctvom majiteľa účtu. Obchodný zákonník pripúšťa zriadenie účtu aj pre niekoľko osôb; ide o pluralitu majiteľov. Zákon stanovuje, že každá z týchto osôb má postavenie majiteľa účtu. V spore žalovaný nepreukázal, že by bol majiteľom účtu, z ktorého boli poskytnuté finančné prostriedky; na pojednávaní dňa 29. novembra 2022 tvrdil, že nehnuteľnosť v Bratislave mali v podielovom spoluvlastníctve a na účet žalobkyne chodilo asi 90 mesiacov nájomné za túto nehnuteľnosť a že na jej účte boli spoločné financie. Súd prvej inštancie ale zopakoval, že finančné prostriedky na účte sú vlastníctvom majiteľa účtu. Pri druhovskom pomere nevzniká žiadne majetkové spoločenstvo. V prípade, že sa žalovaný domnieval, že peniaze z predaja nehnuteľnosti alebo za nájom nehnuteľnosti zaslané na účet žalobkyne boli aj jeho financiami, nič mu nebránilo v tom žalovať žalobkyňu o tieto peniaze. Prvoinštančný súd poukázal aj na to, že zmluva o predaji nehnuteľnosti zo dňa 10. júla 2017 bola uzavretá až potom, ako v období od 8. apríla 2005 do 24. novembra 2016 mali byť uzavreté zmluvy o pôžičke, na základe ktorých vyplatila žalobkyňa za žalovaného sumy 1.327,76 eura, 10 000 eur, 8.865 eur. Žalovaný nepreukázal, že žalobkyňa na účte vedenom v Č., č. účtu: F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX dňa 19. septembra 2016 a dňa 24. novembra 2016 disponovala aj s finančnými prostriedkami žalovaného a rovnako dňa 8. apríla 2005 na účte vedenom v Z. V., a.s., č. účtu: F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX disponovala aj s finančnými prostriedkami žalovaného. Navyše potom ako odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, žalovaný mal možnosť navrhnúť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Za tým účelom konajúci súd pojednávanie dňa 29. novembra 2022 odročil a žalovaný mal možnosť v lehote 15 dní produkovať dôkazy. Žalovaný navrhol preveriť čísla účtov, či bol ich disponentom (č.l. 295). Uznesením zo dňa 30. decembra 2022 súd prvej inštancie uložil žalovanému zložiť preddavok na trovy dôkazu vo výške 80 eur (keďže trovy tohto dôkazu neboli hrazené zo štátnych prostriedkov), avšak ďalším uznesením zo dňa 22. februára 2023 podľa § 253 ods. 3 CSP rozhodol, že navrhnutý dôkaz nevykoná vzhľadom na to, že žalovaný nezložil preddavok vo výške 80 eur.

1.4. Súd prvej inštancie ďalej zdôraznil, že strany sporu majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou. Súd nemôže vyzývať stranu na preukázanie svojich tvrdení. Súd pri svojom rozhodovaní vychádza z toho, čo strana v konaní preukáže, a to ku dňu, kedy rozhoduje. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2010 sp. zn. 4Cdo/13/2009 základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 150 CSP, podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového zistenia na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako

procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané ani na základe navrhnutých dôkazov je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júla 2009 sp. zn. 4Cdo/217/2007 účastníci konania teda majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník neunesie dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno, má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia vo veci. V danom prípade súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie výpisom z účtov žalobkyne za obdobie spolužitia, t.j. od roku 1995 do roku 2019, vzhľadom na to, že banka uchováva výpisy za dobu 5 rokov, a okrem toho nebolo možné prenášať dôkazné bremeno na žalobkyňu. S poukazom na uvedené skutočnosti prvoinstančný súd žalobe vyhovel.

1.5. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP tak žalobkyni ako úspešnej strane priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Odvolací súd v dôvodoch potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne a dôsledne zistil skutkový stav súdom prvej inštancie, ktorý bol spoľahlivým základom pre prijaté rozhodnutie, pričom výsledky vykonaného dokazovania a zistený skutkový stav súd prvej inštancie aj správne právne posúdil. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré uviedol súd prvej inštancie poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil, prvoinstančný rozsudok preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, majúc za to, že je riadne odôvodnený a že sa v ňom súd vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie.

2.1. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti dôvodov prvoinstančného rozsudku odvolací súd prezentoval rozbor pre vec relevantných zákonných ustanovení, pričom uviedol, že v danom prípade súd prvej inštancie na vec správne aplikoval ustanovenie § 454 Občianskeho zákonníka, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo a medzi stranami nebolo sporné, že z účtu žalobkyne č. XXXXXXXXXX vedeného v Z., a.s. (čl. 26) boli dňa 8. apríla 2005 vybraté finančné prostriedky, ktoré boli odovzdané žalovanému, ktorý ich v ten istý deň odovzdal budúcim predávajúcim ako kúpnu cenu nehnuteľností (suma 40 000 Sk/1.327,76 eura) v zmysle Zmluvy o budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 8. apríla 2005 (čl. 25), na základe ktorej mal žalovaný ako budúci kupujúci nadobudnúť do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX. Ďalej bolo preukázané, že z účtu žalobkyne (vedeného X. Č., a.s. - čl. 31) bola dňa 19. septembra 2016 poukázaná ako druhá splátka kúpnej ceny vo výške 20.000 eur predávajúcim, na základe ktorej mali strany sporu nadobudnúť do podielového spoluvlastníctva - každý do veľkosti 1 nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX. Napokon mal preukázané, že z účtu žalobkyne (vedeného v Č. R..s. - čl. 33) bola dňa 24. novembra 2016 poukázaná ako časť kúpnej ceny suma vo výške 8 865 eur (9.000 eur podľa obsahu kúpnej zmluvy vo forme notárskej zápisnice N 598/2016, NZ 46244 na čl. 32) predávajúcej (na účet vedený v banke v E. V. P. - čl. 33) a na základe, ktorej mal žalovaný nadobudnúť do výlučného vlastníctva nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXXX, a teda žalobkyňa úhradou kúpnych cien (1.327,76 eura + 10.000 eur + 8.865 eur) za nehnuteľnosti plnila za žalovaného (čo potvrdil aj žalovaný v odvolaní), hoci ten mal plniť sám, pričom sa bezdôvodne obohatil vo výške žalovanej sumy 20.192,76 eura na úkor žalobkyne, ktorej povinnosť plniť nevznikla. S poukazom na uvedené sa odvolací súd nestotožnil s odvolacou argumentáciou žalovaného o nedostatočnom odôvodnení právnej kvalifikácie skutku. Žalovaný v priebehu konania opakovane namietal, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok voči žalovanému na základe nesprávneho právneho titulu, a to na základe údajne ústne uzavretých zmlúv o pôžičke zo dňa 8. apríla 2005, 19. septembra 2016 a 24. novembra 2016, avšak na pojednávaní dňa 20. júla 2021 žalobkyňa modifikovala ňou uplatnený nárok v tom zmysle, že sa jedná o bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ aj v žalobe odôvodňovala svoj nárok finančnými pôžičkami s povinnosťou jej vrátenia, uvedeným právnym posúdením nebol súd viazaný, keďže civilné sporové konanie je ovládané zásadou iura novit curia (súd pozná právo). Ak strana sporu uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ňou tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s

týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Ak teda súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, resp. výsledky vykonaného dokazovania umožňujú podriaďiť uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než akého sa žalobca dovoľáva, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne. Nemožno preto uprieť súdu, aby v spojení so skutkovými zisteniami urobil sám odlišné, právu zodpovedajúce hodnotenie žalobou uplatneného plnenia (vid uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009). Potom nie je vylúčené, aby v prípade, že nebolo preukázané uzavretie zmluvy/zmlúv o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka, ale bolo preukázané, že žalobkyňa, ktorej povinnosť plniť nevznikla, za žalovaného plnila hoci ten mal plniť sám, a teda na strane žalovaného, došlo podľa § 454 Občianskeho zákonníka k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Odvolací súd uzatváral, že samotná skutočnosť, že žalobkyňa v žalobe svoj nárok právne odôvodnila zmluvou o pôžičke a následne toto právne posúdenie modifikoval na bezdôvodného obohatenie (§ 454 Občianskeho zákonníka) jej právny zástupca nebolo dôvodom na zamietnutie žaloby, tak ako to požadoval žalovaný. Odvolací súd (rovnako ako súd prvej inštancie) sa ale stotožnil s námietkou žalovaného, že žalobkyňa nepreukázala uzavretie zmluvy o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka, čo však samo osebe nebolo dôvodom na zamietnutie žaloby s ohľadom na predchádzajúce skutočnosti.

2.2. Pokiaľ za ďalšie žalovaný namietal, že žalobkyňa v spore nepreukázala, že poskytnuté finančné prostriedky jej výlučne patrili, pretože ich žalovaný získal vlastnou podnikateľskou činnosťou a mal ich uložené na účte žalobkyne, s čím sa prvoinštančný súd nezaoberal, odvolací súd poukázal na ustanovenia § 132 ods. 1, § 149, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, § 153 ods. 1 a § 154 CSP a ďalej uviedol, že úlohou žalobkyne bolo v spore preukázať tie skutočnosti, ktoré vyznejú v jej prospech, čo v danom prípade znamenalo preukázať, že namiesto žalovaného plnila (jeho dlh) z vlastných finančných prostriedkov, čo aj podľa odvolacieho súdu preukázala. Nebolo sporné, že kúpna suma na kúpu nehnuteľností v prospech žalovaného bola vyplatená (predávajúcim), či už výberom hotovosti, alebo prevodom z účtov, ktorých majiteľkou bola výlučne žalobkyňa (čo žalovaný nespochybnil ani v odvolaní). V uvedenom smere súd prvej inštancie správne konštatoval, že majiteľom účtu je klient, ktorý s bankou uzavrel zmluvu o účte, a že finančné prostriedky na účte sú vlastníctvom majiteľa účtu. Obchodný zákonník pripúšťa zriadenie účtu aj pre niekoľko osôb (§ 709 ods. 2 Obchodného zákonníka), zákon stanovuje, že každá z týchto osôb má postavenie majiteľa účtu. Keďže žalovaný popieral, že finančné prostriedky vo výške žalovanej sumy (20 192,76 eura), ktorými disponovala na svojich účtoch žalobkyňa, patrili jemu bol on povinný uvedené preukázať a predložiť (navrhnuť) dôkazy v jeho prospech. Žalovaný ním uvádzané skutočnosti preukazoval tvrdením, že na účet žalobkyne chodilo nájomné asi 90 mesiacov za nehnuteľnosť v Bratislave, ktorú mali so žalobkyňou v podielovom spoluvlastníctve ako aj zmluvou o predaji nehnuteľnosti zo dňa 10. júla 2017. Zároveň navrhol vykonať dôkaz dopyt na banky (Č., R., F., Z., R., F., D. V., R., F.) či bol disponentom na účtoch žalobkyne. Uvedený dôkaz však súd prvej inštancie v zmysle § 253 ods. 3 CSP nevykonával, nakoľko žalovaný nezložil preddavok na trovy spojené s vykonaným dokazovaním dôkazu. Kúpnu zmluvu zo dňa 10. júla 2017 (ktorou strany sporu predali kupujúcej K. F. nehnuteľnosti špecifikované v čl. II., III., IV. Za kúpnu cenu 240.000 eur, ktorej prvú časť vo výške 12 000 eur zaplatila kupujúca predávajúcim v deň uzavretia zmluvy o budúcej kúpnej zmluve bezhotovostným prevodom na účet predávajúcej F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, druhú časť kúpnej ceny vo výške 95.535,96 eura zaplatí kupujúca na dlhy predávajúcich bezhotovostným prevodom v deň uzavretia kúpnej zmluvy, tretiu časť dohodnutej kúpnej ceny vo výške 132.464,04 eura zaplatí kupujúca predávajúcim bezhotovostným prevodom z účtu zriadeného v F. F., a.s., kde bude táto suma vinkulovaná v prospech účtu predávajúcej /C. R./ F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, potom ako bude peňažnému ústavu v ktorom sa vinkulácia zriadi predložený originál výpisu z LV č. XXXX pre kat. územie E.) okresný súd vyhodnotil tak, že bola uzavretá až potom ako v období od 8. apríla 2005 do 24. novembra 2016 mali byť uzavreté zmluvy o pôžičke, s čím sa odvolací súd stotožnil a zároveň poukázal na svoj záver z uznesenia č. k. 10Co/115/2021-268 z 29. apríla 2022 (ani s poukazom na dôkaz zmluva zo dňa 10. júla 2017 žalovaný

nepreukázal, že žalobkyňa na účte vedenom v Č. č. F. XXXXXX XXXX XXXX XXXX XXXX dňa 19. septembra 2016 a dňa 24. novembra 2016 disponovala aj s finančnými prostriedkami žalovaného a rovnako dňa 8. apríla 2005 na účte vedenom v Z., R..F.. č. F. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX disponovala aj s finančnými prostriedkami žalovaného, na ktorom zotrúva, a ktorý správne konštatoval aj súd prvej inštancie v odseku 27 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd mal za to, že na strane žalovaného nestačilo „len“ tvrdiť skutočnosti v jeho prospech, ale bolo nutné tvrdenie o (výlučnom) vlastníctve sumy 20.192,76 eura (na účtoch žalobkyne) aj preukázať, čo sa mu však s ohľadom na vyššie uvedené nepodarilo. V kontexte uvedeného neobstojí (ani) námietka žalovaného, že žalobkyňa nevedela preukázať akým spôsobom mala nadobudnúť žalovanú sumu, keďže v konaní bolo preukázané, že finančné prostriedky uhradené žalobkyňou za žalovaného pochádzali z účtov, ktorých majiteľkou bola žalobkyňa a žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že finančná suma 20.192,76 eura (na účtoch žalobkyne) bola v jeho (výlučnom) vlastníctve. Nedôvodná je aj námietka, že okresný súd sa rozpornosťou tvrdení žalobkyne nezaoberal, pričom ani samotný žalovaný nekonkretizoval o aké rozpornosti ide.

2.3. Žalovaný taktiež nedôvodne namietal, že ohľadom pohybov na účte žalobkyne týkajúcich sa nadobudnutia žalovanej sumy sa žiadne dokazovanie nevykonávalo. K predmetnému odvolací súd poukázal na závery prvoinštančného súdu, že dokazovanie výpisom z účtov žalobkyne (za obdobie spolužitia so žalovaným od roku 1995 do roku 2019) nevykonával, vzhľadom na to, že banka uchováva výpisy z účtu za dobu 5 rokov a okrem toho nebolo možné prenášať dôkazné bremeno za žalobkyňu. S uvedeným sa odvolací súd stotožnil, keďže aj z jeho rozhodovacej činnosti mu je známe, že banky archivujú výpisy z účtu počas piatich rokov, pričom v danej veci bolo pre žalovaného relevantné preukázať tvrdenie o „miešaní“ peňažných prostriedkov na účtoch žalobkyne počas spolužitia strán spor v období najneskôr do 14. novembra 2016, kedy bola vykonaná posledná úhrada z účtu žalobkyne za žalovaného v prospech predávajúceho. Taktiež nebolo dôvodné prenášať dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia žalovaného na žalobkyňu, iba z dôvodu, že bola majiteľkou účtov, z ktorých sa vykonali platby vo výške žalovanej sumy.

2.4. Napokon žalovaný vo svojej odvolacej argumentácii namietal, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty až na mesiac máj 2019, kedy malo údajne dôjsť k ukončeniu spolužitia strán sporu, neberúc v úvahu ani poukaz na dobré mravy. Žalovaný tvrdil, že subjektívna dvojročná premlčacia lehota uplynula najneskôr dňa 13. októbra 2019 a keďže žaloba bola na súde až dňa 29. októbra 2019, bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty. K predmetnému odvolací súd poukázal na ustanovenia § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ich rozborom a tiež s odkazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 67/2011) konštatoval, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že nedošlo k premlčaniu nároku, nakoľko k prerušeniu spolužitia došlo v máji 2019 od ktorého momentu aj podľa uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017, v zmysle ktorého Ústavný súd považuje moment rozchodu ako odpadnutie právneho dôvodu investície, a tak ako počiatok behu subjektívnej premlčacej lehoty za rozumný, pretože zmyslom investície „nie je len číre ekonomické zveľadenie majetku, ale je ním upevnenie partnerského vzťahu do budúcnosti“. Tento názor možno podporiť aj judikatúrou rakúskych „vrcholných“ súdov, ktorá siaha až do roku 1949 (porov. Oberlandesgericht Wien, Entscheidung vom 7.9.1949, 2 Ob 354/49. S ohľadom na uvedené námietka žalovaného v odseku 43 nemôže obstať. Zároveň odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie záver o nepremlčaní žalovanej sumy neodôvodnil rozporom s dobrými mravmi, preto námietka žalovaného v tomto smere nedávala žiaden zmysel. Je ale pravdou, že súd prvej inštancie v odseku 23 a 24 odôvodnenia svojho rozsudku citoval znenie § 3 Občianskeho zákonníka, ako aj uviedol výklad tohto ustanovenia a odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 643/2004, avšak iné konkrétne tvrdenia, úvahy, závery k prípadnej aplikácii tohto ustanovenia na danú vec neuviedol. Žalovaný tiež namietal správnosť záveru o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bezdôvodného obohatenia od mája roku 2019, kedy malo dôjsť k ukončeniu partnerského pomeru strán sporu. Túto argumentáciu označil za nesprávnu s poukazom na judikatúru a rozhodovaciu prax súdov (viď napr. rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/17/2020, rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/11/2018, rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 6C/21/2020), zároveň poukázal na to, že nebol preukázaný a ani

zdôvodnený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej možno považovať vznesenú námietku premĺčania za rozpornú s dobrými mravmi. Napokon rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/78/2010 nebolo možné na danú vec v celom rozsahu aplikovať, keďže sa týkalo odlišnej skutkovej a právnej situácie, súvisiacej s posúdením otázky platnosti zmluvy o pôžičke, konkrétne zistenia, či došlo k jej poskytnutiu - odovzdaniu peňazí.

2.5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnej výške, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalobkyňa), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalovaný), keď nevidel dôvod pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože súd nevenoval primeranú pozornosť všetkým relevantným skutkovým okolnostiam, ktoré boli kľúčové pre rozhodnutie; nezohľadnenie odvolacej argumentácie, odvolací súd v rozhodnutí nijakým spôsobom nereagoval na určité argumenty predložené žalovaným, ktoré mali zásadný vplyv na posúdenie veci v dôsledku čoho jednostranne hodnotil dôkazy; nepresvedčivosť rozhodnutia, pretože odvolací súd v niektorých častiach rozhodnutia síce odkázal na určité dôkazy a zistenia, avšak tieto hodnotil povrchné a bez náležitého zdôvodnenia svojich právnych záverov (napr. súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, zhodne preberajú konštatovanie, že k ukončeniu spolužitia strán sporu malo prísť v máji 2019, avšak absolútne nie je zrejmé, z čoho tento záver vyvodzujú, kto túto okolnosť uvádzal, z čoho vyplynula resp. odvolací súd na jednej strane odkazuje na vyššie uvedené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, avšak na strane druhej nevysvetľuje, prečo považuje moment ukončenia spolužitia za moment rozchodu partnerov). Ak žalobkyňa už v roku 2017 vyzývala na zaplatenie predmetných financií, je zrejmé, že už v tomto čase mala vedomosť, resp. si bola subjektívne vedomá toho, že existuje nárok na jej strane. Uvedenú otázku súdy nižších inštancií prehliadli, a preto zhodnotili a odôvodnili otázku začiatku plynutia premĺčacej doby povrchné a nedostatočne. Paradoxne, žalovaný bol zaviazaný na úhradu istiny s úrokmi z omeškania, ktoré podľa súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu plynuli od 7. októbra 2017. Avšak nie je zrejmé, ako súdy dospeli k záveru, že majú úroky z omeškania plynúť práve od októbra 2017 (čo robí napadnutý rozsudok aj v tejto časti nepreskúmateľným), a na stranu druhú, ak začiatok plynutia subjektívnej premĺčacej doby mal byť v roku 2019, je potom na mieste otázka, prečo úroky z omeškania plynú od októbra 2017. Ak je tomu z dôvodu, že v tomto čase žalobkyňa vyzývala žalovaného na úhradu dlžnej sumy, potom to len potvrdzuje fakt, že žalobkyňa mala už v tomto čase subjektívnu vedomosť o existencii jej nároku voči žalovanému.

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalovaný uviedol, že odvolací súd, pri riešení právnej otázky začiatku plynutia premĺčacej doby, vychádzal z právneho názoru, ktorý je v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to konkrétne v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/169/2017 a sp. zn. 1Cdo/67/2011, v ktorom súd jednoznačne konštatoval, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premĺči za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premĺči za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 3Cdo/169/2017 osobitne poukázal na tú časť odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/67/2017, v

ktorej uviedol, že to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Tento právny názor bol aplikovaný aj v prípade sp. zn. 8Cdo/163/2018, v ktorom súd rešpektoval zásady a metodiku uplatňovaných v predchádzajúcich rozhodnutiach. Odvolací súd v predmetnej veci pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby a) opomenul, že žalobkyňa mala už minimálne v roku 2017 vedomosť o existencii jej nároku voči žalovanému a v tomto roku ho na plnenie aj vyzvala, b) opomenul vyššie uvedené rozhodnutia a nesprávne aplikoval odlišný právny výklad, kedy začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby naviazal až na moment ukončenia spolužitia strán sporu v roku 2019, čo viedlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci.

4. Žalobkyňa v podanom vyjadrení k dovolaniu žalovaného žiadala o jeho odmietnutie resp. zamietnutie, majúc za to, že podstatná časť dovolacích námietok žalovaného sa týka hodnotenia dôkazov, zistenia skutkového stavu a právneho posúdenia. Tieto skutočnosti sú však v zmysle už ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vylúčené z jeho rozhodovacej právomoci. Dovolanie sa javí ako nesúhlas žalovaného, ako neúspešnej strany sporu, s tým, že nebolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Pokiaľ ide o termín rozchodu žalovaný v priebehu konaní nepoprel, že termín rozchodu bol v máji 2019, vymedzil sa len voči argumentácii, ktorá bola na tento termín naviazaná. Neopodstatnený je aj žalovaným namietaný odklon (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) od ustálenej rozhodovacej praxe, pretože rozhodnutia uvádzané dovolateľom vychádzajú z odlišných skutkových a právnych okolností; napadnuté rozhodnutie je podľa žalobkyne aj vecne právne správne zohľadňujúce závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v skutkovo obdobnej veci.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

15. V danom prípade žalovaný v súvislosti s vytýkanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočnosť odôvodnenia, jeho nepresvedčivosť, protirečivosť a to, že sa riadne nevysporiadal s jeho námietkami. Odvolací súd sa obmedzil iba na všeobecný súhlas s rozsudkom súdu prvej inštancie bez toho, aby akokoľvek reagoval na odvolacie argumenty strán sporu (vrátane nesprávnych skutkových zistení).

16. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, skutkovo a právne vec ustálili, že žalobkyňa mala za žalovaného počas ich partnerského spolužitia uhradiť kúpnu cenu za nehnuteľnosti, ktoré mal nadobudnúť žalovaný do jeho výlučného vlastníctva, a to vo výške 20.192,76 eur. Na základe uvedeného konštatovali, že žalobkyňa plnila za iného (žalovaného), a ten sa tým pádom na jej úkor bezdôvodne obohatil, keďže žalobkyni povinnosť plniť nevznikla; na právne posúdenie a kvalifikovanie nároku žalobkyne aplikovali ustanovenie § 454 Občianskeho zákonníka, podľa

ktorého „bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám“. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný hneď v prvom úkone vo veci samej, v podanom odpore (č.l. 17) voči platobnému rozkazu, poprel skutkové tvrdenie prezentované žalobkyňou o spolužití strán sporu až do mája 2019, s tým, že trvalo len do 24. novembra 2016 (príčinou rozchodu mala byť nevera žalovaného - pozn. najvyššieho súdu) a ďalej vzniesol námietku premĺčania nároku žalobkyne.

Medzi stranami bolo tiež sporné, či došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke alebo ide o bezdôvodné obohatenie, či došlo už k spomínanému k premĺčaniu nárokov z bezdôvodného obohatenia (v danej súvislosti žalovaný namietal nezodpovedanie otázky, „že ak žalobkyňa v roku 2017 vyzývala na zaplatenie predmetných financií, je zrejmé, že už v tomto čase mala vedomosť, resp. si bola subjektívne vedomá toho, že existuje nárok na jej strane“, mala teda záujem o vrátenie peňažných prostriedkov od žalovaného bez ohľadu na trvanie, či netrvanie ich partnerského pomeru; paradoxne bol žalovaný zaviazaný na úhradu istiny s úrokmi z omeškania od 7. októbra 2017) a či finančné prostriedky, ktoré poskytla žalobkyňa tretej osobe za žalovaného, sú spoločnými finančnými prostriedkami vzniknutými za spoločného hospodárenia. Na pojednávaní dňa 20. júla 2021 (ako aj v priebehu celého konania) žalobkyňa zopakovala, že spolužitie so žalovaným trvalo do mája 2019, čo ale žalovaný nepotvrdil. Práve naopak vo svojej odvolacej/dovolacej argumentácii (v ktorej namietal tiež, že súdy sa riadne nevysporiadali s tvrdením o „miešaní“ peňažných prostriedkov na bankovom účte žalovaného) trval na inom momente rozpadu vzťahu. V bode 6 v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie vychádzal z toho, že spolužitie strán trvalo do mája 2019. Výzva na zaplatenie žalobkyne (č.l. 6 spisu) adresovaná žalovanému je z 5. októbra 2017. S námietkou premĺčania sa súdy nižších inštancií vysporiadali tak, že žalobný nárok žalobkyne nepovažovali za premĺčaný. Na posúdenie premĺčania aplikovali ustanovenie § 107 ods. 1 v zmysle ktorého „právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premĺči za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.“, a ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premĺči za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo“; zhodne konštatovali, že začiatok plynutia tzv. subjektívnej premĺčacej doby nastal v máji 2019, kedy malo prísť k prerušeniu spolužitia strán sporu, pričom žaloba bola podaná pred uplynutím subjektívnej dvojročnej premĺčanej doby, a to v októbri 2019. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v tejto súvislosti poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 684/2017, v ktorom vyjadril názor, že moment rozchodu sa považuje za odpadnutie právneho dôvodu investície a tiež za počiatok behu premĺčacej doby.

17. Po preskúmaní dôvodov napadnutého rozhodnutia ako aj obsahu prislúchajúceho spisového materiálu dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súd nie je dostatočné zrozumiteľné a presvedčivé v odpovedi na v spore (rozhodujúcu) otázku, kedy došlo medzi toho času už bývalými partnermi k rozpadu spolužitia, či to bolo v máji roku 2019 (čo tvrdila žalobkyňa) resp. v roku 2016 (čo tvrdil žalovaný). Súdy nižších inštancií v rámci prijatých skutkových zistení vychádzali zo stavu, že k rozpadu spolužitia došlo v máji roku 2019. Dovolaciemu súd ale nie je zrejmé z akých skutočností tento svoj záver vyvodili. Zodpovedanie uvedenej otázky ako aj otázky, či žalobkyňa nadobudla subjektívnu vedomosť o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného už v roku 2017, kedy žalovaný vyzvala na zaplatenie považuje dovolací súd za podstatné pre správne meritórne rozhodnutie vo veci.

18. Za stavu, kedy mali byť predmetom posúdenia v rámci odvolacieho prieskumu všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku, tak ako sú uvedené v predchádzajúcich bodoch, pričom odvolací súd si túto svoju povinnosť riadne nesplnil dovolaciemu súdu nezostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vo veci konajúci súd je povinný v ďalšom konaní sa s argumentáciou prednesenou žalovaným riadne zaoberať a vysporiadať, a to uvedením konkrétnych dôvodov na prijatie alebo odmietnutie jeho argumentov. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu uvedený argument nie je právne relevantný. Všeobecné konštatovanie odvolacieho súdu založené na odmietnutí argumentácie odvolateľov bez akéhokoľvek náležitého vysvetlenia je nepostačujúce z hľadiska náležitostí požadovaných na riadne rozhodnutie. Čím dôkladnejšia a podrobnejšia je argumentácia sporovej strany, tým dôkladnejšie musí byť aj odôvodnenie

súdu, ktorým predložené argumenty spochybňuje alebo vyvracia (k tomu porovnaj nález ústavného súdu z 24. apríla 2024 sp. zn. IV. ÚS 578/2023-66).

19. Dovolanie žalovaného za danej procesnej situácie aká nastala v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP, pre ktorú bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, dovolací súd sa už ďalej nezaoberal ani ďalšími dovolateľom prezentovanými námietkami smerujúcimi k nesprávnemu právnomu posúdeniu. Najvyšší súd postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1 Cdo 166/2017, 2 Cdo 88/2017, 3 Cdo 146/2018, 4 Cdo 191/2018, 5 Cdo 29/2016, 8 Cdo 70/2017).

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomocí patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia Okresného súdu Galanta zo 28. októbra 2024 č.k. 8C/25/2020-375 a z 15. mája 2025 č.k. 8C/25/2020-440 (uznesenia o výške náhrady trov), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.